

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม" เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งออกอากาศในปี พ.ศ. 2535-2537 ในด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ และในด้านลักษณะเนื้อหาสิ่งแวดล้อม
2. ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหา รายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. เปรียบเทียบรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ปรากฏจริง กับความต้องการรูปแบบและเนื้อหา รายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. รายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2537 รวมทั้งสิ้น 33 รายการ ผู้วิจัยสามารถนำมาศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 20 รายการ 1,297 ตอน คิดเป็นร้อยละ 60.0
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 4 สังกัดคือ สำนักงาน การประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษาเอกชน

และทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sampling random) เพื่อให้ได้มาซึ่งกัตละ 1 แห่ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มา มีดังนี้คือ

2.1 สำนักงานการประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร คือโรงเรียนคาราคาม จำนวน 382 คน

2.2 สังกัดกรุงเทพมหานคร คือโรงเรียนบ้านบางกะปิ จำนวน 396 คน

2.3 สำนักงานการศึกษาเอกชน คือโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน จำนวน 396 คน

2.4 ทบวงมหาวิทยาลัย คือโรงเรียนสาธิตจุฬา ฝายประถมศึกษา จำนวน 270 คน

รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,444 คน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น 1,133 คน คิดเป็นร้อยละ 78.46

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ และเพื่อการศึกษาความต้องการของนักเรียนต่อไป โดยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลและแนวคิดที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์วิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการสร้างแบบสอบถามความต้องการรายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ผู้วิจัยศึกษาบทโทรทัศน์ และดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่สามารถขอความร่วมมือในการวิจัยจากหน่วยงานที่ผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ดังกล่าว โดยการขอสำเนาวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา รูปแบบรายการ และขอบทโทรทัศน์ เพื่อศึกษาเนื้อหารายการ จำนวนทั้งสิ้น 20 รายการ 1,297 ตอน

3. ขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม และด้านจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อนำข้อมูลและแนวคิดที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหา และนำเกณฑ์ที่ได้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหา และแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์รูปแบบ และเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และแบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. แบบวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์
 - 1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โทรทัศน์กับสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์เนื้อหา
 - 1.2 ศึกษาข้อมูลโดยการดูเทปวีดิทัศน์ และจากบทโทรทัศน์ จำนวน 20 รายการ 1,297 ตอน และนำข้อมูลที่ได้ประกอบกับข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์
 - 1.3 นำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษามาสร้างเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - 1.4 นำเกณฑ์ที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
 - 1.5 การหาความตรงของเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านรายการสารคดีทางโทรทัศน์ 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเกณฑ์และครอบคลุมเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 สร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหาตามเกณฑ์ที่ผ่านการหาความตรงเรียบร้อยแล้ว

1.7 การหาความตรงของแบบวิเคราะห์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบภาษาที่ใช้และความตรงของเกณฑ์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวิเคราะห์มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.8 การหาความเชื่อมั่นของแบบวิเคราะห์ ทำโดยการสุ่มตัวอย่างรายการสารคดี จำนวน 20 ตอน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา กับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ ทั้งหมดรวม 2 ท่าน และผู้วิจัยทำการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการของ 20 ตอน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยใช้หลักการของ Holsti (1969) ซึ่งกำหนดค่าที่คำนวณได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงจะถือว่ามีความเชื่อถือได้ (สรรรวี วิชาชีวะ, 2525) ผลปรากฏว่า การวิเคราะห์ของผู้วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 จึงถือได้ว่าแบบวิเคราะห์ซึ่งเป็นเครื่องมือนำใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือได้

2. แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับรายการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จุดมุ่งหมายทางการศึกษาและการสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

2.2 นำเกณฑ์ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มาเป็นเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของไลเคิต (Likert Scale) ซึ่งมี 3 ระดับคือ ต้องการน้อยที่สุด ต้องการปานกลาง และต้องการมากที่สุด นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 หาความตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ให้ได้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการใช้ภาษาในแบบสอบถามที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำแบบสอบถามที่หาความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว นำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลอง (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนคลองสอง จำนวน 100 ชุด และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบบแบ่งครึ่ง (Split-half-reliability) แล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการคำนวณของสเปียร์แมนบราวน์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ไม่ควรต่ำกว่า 0.85 ผลปรากฏว่า แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.92

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความตรงและหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา 2 ท่าน ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำ เพื่อให้แบบสอบถามความต้องการมีความสมบูรณ์มากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แบบวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ (2) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ลักษณะรายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียด คือ

1. สถานีโทรทัศน์ที่ออกอากาศ
2. ชื่อรายการ
3. หน่วยงานที่ผลิตรายการ โดยจำแนกออกเป็น
 - 3.1 หน่วยงานภาครัฐบาล ได้แก่ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ
 - 3.2 องค์กรธุรกิจ ได้แก่ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ และสถาบันการเงิน
 - 3.3 องค์กรสาธารณกุศล ได้แก่ มูลนิธิ สมาคม ชมรม สโมสรหรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการ โดยไม่หวังผลกำไรตอบแทน
4. ผู้อุปถัมภ์รายการ โดยจำแนกออกเป็น
 - 4.1 หน่วยงานภาครัฐบาล ได้แก่ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ
 - 4.2 องค์กรธุรกิจ ได้แก่ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ และสถาบันการเงิน
 - 4.3 องค์กรสาธารณกุศล ได้แก่ มูลนิธิ สมาคม ชมรม สโมสร หรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการ โดยไม่หวังผลกำไรตอบแทน
5. ความยาวของรายการสารคดี
6. ปีที่ออกอากาศ

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์รูปแบบรายการสารคดีทางโทรทัศน์ โดยจำแนกออกเป็น

1. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยายเพียงอย่างเดียว
2. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยาย และมีผู้ดำเนินรายการ
3. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยาย มีผู้ดำเนินรายการและเล่นเกมทายปัญหาด้วย
4. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยาย และมีการแสดงละครสลับจากด้วย
5. รายการสารคดีไม่ใช้ภาพประกอบการบรรยายแต่ใช้เพลงที่มีเนื้อร้องแทนการบรรยาย

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกออกเป็นประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ได้จากการเก็บรวบรวมข่าวสิ่งแวดล้อมของฝ่ายสารนิเทศ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2535) จากรายงานวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อม 2537 ของมูลนิธิโลกสีเขียว และจากเนื้อหาการสารคดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมชื่อตอนและบทโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น จำนวนทั้งสิ้น 20 รายการ 1,297 ตอน นำมาจำแนกประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมดังนี้

ก. ประเภททรัพยากรธรรมชาติ

1. ป่าไม้

1.1 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย

1.2 ปัญหาป่าชายเลนถูกทำลาย

2. สัตว์ป่า

2.1 ปัญหาสัตว์ป่าถูกทำลายจนสูญพันธุ์

2.2 ปัญหาพื้นที่อาหารตามธรรมชาติของสัตว์ป่าลดลง

2.3 ปัญหาการลักลอบขายสัตว์ป่า

3. ดิน

3.1 คุณภาพดินเสื่อมโทรม

3.2 รุกรานที่ดินในเขตป่าสงวน

3.3 ดินเค็มเพราะทำนาเกลือ

4. ทรัพยากรทางทะเล

4.1 ชายฝั่งทะเลถูกรุกรานด้วยสิ่งก่อสร้าง

4.2 การทำลายปะการัง ทำลายระบบนิเวศ

5. แร่ธาตุและพลังงาน

5.1 การใช้แร่ธาตุและพลังงานอย่างสิ้นเปลือง

6. น้ำจืด

6.1 ขาดน้ำดิบผลิตน้ำประปา

6.2 ความแห้งแล้ง ขาดน้ำใช้ทางการเกษตร

6.3 สูบน้ำใต้ดินมาใช้จนดินทรุด

ข. ประเภทปัญหามลพิษ

1. มลพิษทางน้ำ

2. มลพิษทางอากาศ

3. มลพิษทางเสียง

4. สารพิษ

4.1 สารพิษตกค้างในอาหาร

4.2 ขาดความรู้ในการใช้สารพิษ

4.3 การใช้สาร CFC

5. ชยะและกากของเสีย

5.1 ปริมาณชยะมากและกำจัดไม่ถูกวิธี

5.2 ชยะชายฝั่งทะเล ชยะใต้ทะเล

ค. ประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. โบราณสถาน โบราณวัตถุถูกทำลาย

2. ขาดความรู้ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ

ง. ประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. ปัญหาชุมชนแออัด การย้ายถิ่นฐาน

2. การแพร่กระจายตึกสูง ขาดความร่วมมือ

3. ปัญหาการจราจรติดขัด และวิธีการแก้ไข

4. ปัญหาน้ำท่วมขังในเมือง

5. การไม่รักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม

6. กิจกรรมการท่องเที่ยวกระทบกับสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่ไม่เกี่ยวกับปัญหา หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ แต่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐบาล องค์กร เอกชน หรือมูลนิธิสถาบันที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม

2. แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 เป็นการสำรวจสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

1. อายุ
2. เพศ
3. ชื่อโรงเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านรูปแบบรายการสารคดีทางโทรทัศน์โดยแบ่งระดับความต้องการเป็น 3 ระดับ คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับดังนี้คือ มากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 3 ปานกลางมีคะแนนเท่ากับ 2 น้อยที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 1 ในส่วนของรายละเอียดของรูปแบบรายการสารคดีทางโทรทัศน์จำแนกออกเป็น

1. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยายเพียงอย่างเดียว
2. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยายมีผู้ดำเนินรายการ
3. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยาย มีผู้ดำเนินรายการ และเล่นเกมทาสปัญหาด้วย
4. รายการสารคดีที่มีภาพประกอบการบรรยาย และมีการแสดงละครสลับจากด้วย
5. รายการสารคดีไม่ใช้ภาพประกอบการบรรยาย แต่ใช้เพลงที่มีเนื้อร้องแทนการบรรยาย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับลักษณะเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยแบ่งระดับความต้องการออกเป็น 3 ระดับ คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับดังนี้คือ มากที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 3 ปานกลางมีคะแนนเท่ากับ 2 น้อยที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 1 ในส่วนของรายละเอียดของเนื้อหารายการนำมาจากเกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

ก. ประเภททรัพยากรธรรมชาติ

1. ป่าไม้

- 1.1 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลายและวิธีการแก้ไข
- 1.2 ปัญหาป่าชายเลนถูกทำลายและวิธีการแก้ไข

2. สัตว์ป่า

- 2.1 ปัญหาสัตว์ป่าถูกทำลายจนสูญพันธุ์ และวิธีการแก้ไข
- 2.2 ปัญหาพื้นที่อาหารตามธรรมชาติของสัตว์ป่าลดลงและวิธีการแก้ไข
- 2.3 ปัญหาการลักลอบค้าขายสัตว์ป่า และวิธีการแก้ไข

3. ดิน

- 3.1 ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมโทรม ปลูกพืชไม่ได้ผลดี และวิธีการแก้ไข
- 3.2 ปัญหาการรुक้าที่ดินในเขตป่าสงวน และวิธีการแก้ไข
- 3.3 ปัญหาดินเค็มจากการทำนาเกลือ และวิธีการแก้ไข

4. ทรัพยากรทางทะเล

- 4.1 ปัญหาชายฝั่งทะเลถูกรุกรานด้วยสิ่งก่อสร้าง
- 4.2 ปัญหาการทำลายปะการัง ทำลายระบบนิเวศ

5. ปัญหาแร่ธาตุและพลังงาน

- 5.1 ปัญหาการใช้แร่ธาตุและพลังงานอย่างสิ้นเปลือง รวมทั้งวิธีการป้องกันแก้ไข

6. น้ำจืด

6.1 ขาดน้ำดิบผลิตน้ำประปา

6.2 ความแห้งแล้ง ขาดน้ำใช้ทางการเกษตร

6.3 สูบน้ำใต้ดินมาใช้จนดินทรุด

ข. ประเภทปัญหามลพิษ

1. มลพิษทางน้ำ

2. มลพิษทางอากาศ

3. มลพิษทางเสียง

4. สารพิษ

4.1 สารพิษตกค้างในอาหาร

4.2 ขาดความรู้ในการใช้สารพิษ

4.3 การใช้สาร CFC

5. ชยะและกากของเสีย

5.1 ปริมาณชยะมากและกำจัดไม่ถูกวิธี

5.2 ชยะชายฝั่งทะเล ชยะใต้ทะเล

ค. ประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. โบราณสถาน โบราณวัตถุถูกทำลาย

2. ขาดความรู้ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ

ง. ประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. ปัญหาชุมชนแออัด การย้ายถิ่นฐาน

2. การแพร่กระจายตึกสูง ขาดความร่วมมือ

3. ปัญหาการจราจรติดขัด และวิธีการแก้ไข

4. ปัญหาน้ำท่วมทั้งในเมือง

5. การไม่รักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม

6. กิจกรรมการท่องเที่ยวกระทบกับสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความต้องการเนื้อหารายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังที่กล่าวไว้ในส่วนที่ 3

หน่วยในการวิเคราะห์

แบบวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ใช้หน่วยในการวิเคราะห์ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา	หน่วยในการวิเคราะห์	หน่วยในการระบุจำนวนที่ปรากฏ
- รูปแบบการนำเสนอรายการ	ภาพและคำพูด	ชื่อรายการ
- เนื้อหารายการ	สาระสำคัญ (Theme)	ชื่อตอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้
เก็บรวบรวมเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลรายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1. สืบจรรยาชื่อรายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ออกอากาศ
ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2537 จากผังรายการโทรทัศน์ ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 , 5 ,
7 , 9 และ 11

2. ดำเนินการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครับและเอกชน ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายการ
สารคดี ตามจำนวนและรายชื่อที่เป็นประชากร

3. นำจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถึงหน่วยงานผู้ผลิตรายการสารคดี เพื่อขอสำเนาตัวอย่างเทปวีดิทัศน์และขอบทโทรทัศน์

4. ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการสารคดี เพื่อแยกลักษณะรูปแบบรายการ และเนื้อหารายการสิ่งแวดลอม แล้วบันทึกรอยคะแนนลงในแบบวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้วิจัยและผู้ศึกษารายการสารคดีทุกเรื่อง

5. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาไปแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
6. รวบรวมผลที่ได้มาสรุป และอภิปรายผล

ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสอบถามความต้องการด้านรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดีทางโทรทัศน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1. นำจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงหน่วยงานต้นสังกัดของแต่ละโรงเรียน คือ ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิตจุฬา ฝ่ายประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สำนักงานกรุงเทพมหานคร และสำนักงานการศึกษาเอกชน

3. นำแบบสอบถามไปมอบให้กับฝ่ายวิชาการของแต่ละโรงเรียน เพื่อทางฝ่ายวิชาการจะดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียน

4. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียน ตามวัน เวลาที่แต่ละโรงเรียนดำเนินการเก็บแบบสอบถามเสร็จ เรียบร้อยแล้ว

5. ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกรอยคะแนนที่ได้จากข้อมูลในแบบสอบถาม

6. นำผลที่ได้จากข้อมูลในแบบสอบถามไปแจกแจงความถี่ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. รวบรวมผลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละด้าน ใช้การระบุความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ในการอธิบายและศึกษาความต้องการแต่ละด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ในการเปรียบเทียบกันระหว่างรูปแบบและเนื้อหาการสารคดีทางโทรทัศน์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่ปรากฏจริง กับความต้องการรูปแบบและเนื้อหาของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 ใช้การจัดอันดับตามค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
4. ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย